

РОЛЬ І МІСЦЕ ПРИРОДИ В АРХІТЕКТУРІ

Спосіб пов'язання архітектури з природою є одним із принципових питань архітектури. Терміном «природа» ми окреслюємо сукупність особливостей рослинного і тваринного світу, кліматичних умов, рельєфу тощо будь-якої місцевості, країни. Термін «архітектура» вживається у такому значенні: система будинків та споруд, що формують середовище для життя і діяльності людини; предметом діяльності архітектури є також простір населеного пункту загалом, містобудівництво.

Архітектура довіклля завжди є певним компромісом між елементами природного та антропогенного походження, які разом формують складну єдність. В архітектурному образі об'єкта залежно від обставин, традицій, характеру цієї конкретної культури, а також залежно від творчого обличчя тих, хто це середовище формує, може переважати орієнтація на штучні або природні елементи.

Традиційна архітектура дуже тісно пов'язана з навколишньою природою, з ландшафтом. Пов'язання з краєвидом, із природою – це загальновизнана особливість, характерна ознака архітектури. Це ствердження сприймають як таке, що не потребує доведень. У самій природі закладений певний «дух», «геній», що сприймається людиною за допомогою образів та архетипів, втілений зодчими в архітектурних формах, який прочитується в силуеті міста ще з далеких під'їздів до нього. Вже оселі древньої людини – хатина, курінь, потім намет, імітувало форму гори з печерою, несучу спосіб укриття, покрива. З часом форма ускладнювалася, від намету – до купола собору і шатрових покрівель українського модерну, але образ, який вона втілювала, залишався колишнім. Це архітипний образ, у витоках якого лежить природна форма.

Але, незважаючи на те, що проблема пов'язання архітектури з природою має таке величезне значення, це питання дотепер не є висвітлене в науковій літературі спеціальними дослідженнями. Практично усі дослідники підкреслюють велике значення природи в архітектурі, але цього явища не аналізують. Із цього питання публікують тільки короткі статті або розглядають його у контексті узагальнених досліджень. І сьогодні немає ще відповіді на запитання, в чому, конкретно, ця особливість полягає? Чому ми кажемо, що архітектура є пов'язана з природою? Яку роль відігравала та відіграє природа, природне довіклля в минулому і тепер в архітектурі?

Рисунок 1. Яйце в природі і в архітектурі Richard Buckminster Fuller

Література

1. http://www.rusnauka.com/PNR_2006/Stroitelstvo/1_martyshova%20l.s..doc.htm
2. <http://vlp.com.ua/node/265?page=0,1>
3. <https://nauchforum.ru/node/2914>